

Het grote onbegrip

(Of: "Hoe techniek en de financiële wereld elkaar voortdurend verkeerd verstaan")

Spreekt u wel eens met financiële specialisten? Waarschijnlijk wel, als u een hypotheek afsluit of vernieuwt. Valt u dan ook op dat het wel lijkt of deze mensen in een andere, onbekende, wereld leven? De wereld van de "snelle" getallen zal ik maar zeggen.

Op onnavolgbare wijze worden met behulp van rekenmachientjes getallen opgeteld en afgetrokken, procenten berekend en onbegrijpelijke vermenigvuldigingen uitgevoerd. En dit alles met een nauwkeurigheid tot vaak wel 2, 3 of zelfs 4 decimalen achter de komma.

De uitkomst van deze toverij wordt dan gebruikt om het gelijk van een bepaalde stelling, of vaker product, te bewijzen.

Hierbij wordt niet geschuwd om een enorme significantie toe te kennen aan de decimalen achter de komma.

Hoe anders is dat in onze technische wereld! Als geen ander weten technici dat absolute waarden niet bestaan, anders dan tegen zeer hoge kosten. Elke waarde heeft daarbij altijd een onnauwkeurigheid die de helft beslaat van de waarde van het mist belangrijke cijfer.

Even wat praktisch. Als we bv. een spanning van 3,37V meten dan weten we dat deze spanning hoogst waarschijnlijk van alles kan zijn, maar beslist geen 3,37V. De waarde ligt dan (mits natuurlijk gemeten met een goed meettoestel) ergens tussen de 3,365V en 3,375V. Het zal duidelijk zijn dat een waarde van 3,370V dan wel erg toevallig is.

Als nu die 3,370V zo belangrijk voor ons is moeten we wel zorgen dat niet alleen de meting een factor 10 nauwkeuriger uitgevoerd wordt, maar dat ook de spanningsbron een factor 10 nauwkeuriger wordt.

Dat laatste laat zich eenvoudig verklaren. In een technische wereld is het over het algemeen zinloos bv. een spanningsbron te creëren die alleen op enkele momenten de gewenste spanning afgeeft. Uitgangspunt zal toch meestal zijn dat de genoemde spanning, met de bijbehorende nauwkeurigheid, binnen het gespecificeerde gebruik vast ligt. Ik denk niet dat we als consumenten blij worden als de energie bedrijven ineens 265V i.p.v. 230V aan onze woningen gaan aanbieden.

Ik verwacht dan wel weer dat dit een interessant rook en vuur spektakel zal opleveren.

Laten we nu eens terugkeren naar de financiële wereld. Door de enorme significantie die toegekend wordt aan de laatste decimaal wordt er een verwachting gewekt dat deze dan ook erg belangrijk is. Voor mij een zinloze exercitie. Voorbeeld: Als ik €3379,23 op een spaarrekening heb staan en ik wil daarvan een luxe wasmachine van €3381,57 kopen gaat dat niet lukken, behalve als de verkoper hiermee genoegen neemt. Probeer hetzelfde bij de belastingdienst en je krijgt nul op het request.

Ik zelf reken altijd met (vooral financiële) (on)nauwkeurigheden van 10% of meer. Neem het bovenstaande voorbeeld. Ik zou dan rekenen met €3200 als beschikbare ruimte. Waarom? Omdat het zo maar kan zijn dat je op het moment van betalen ontdekt dat UPC of Ziggo nu net het abonnementsgeld afgeschreven heeft. Je staat dan mooi te kijken met een saldo tekort.

Ver gezocht? Beslist niet! Neem de Beurs. Alle berichten over stijgen en dalen van de koersen worden in tienden (of soms zelfs honderdsten) van procenten uitgedrukt. Op zich niet fout. Het zijn scalaire grootheden en daar valt best mee te rekenen. Maar meer ook niet. Het is onbegrijpelijk hoe men waarde kan toekennen aan beursberichten waarbij gemeld wordt dat de koers met 0,1% (dit is 1/1000 deel van de waarde!) gestegen of gedaald is. Er wordt juichend, dan wel bedroefd gemeld dat de beurs gestegen of juist gedaald is, terwijl er grosso modo niets veranderd is.

Je zult ze de kost moeten geven die op basis van dit soort berichten aanpassingen in hun aandelen portefeuille aanbrengen. De transactie kosten bedragen alleen al een veelvoud van deze stijging of daling.

Dit is natuurlijk leuk als je van weddenschappen en speculeren houdt, maar met serieus beleggen, waar het de meesten toch om zal gaan, heeft dit bijzonder weinig te maken.

Natuurlijk 0,01% van €113.094.271,23 is best wel veel geld (voor mij althans) maar op het totaal van die som vindt je het niet meer terug en mij zal het niet gegeven worden.

Goede raad is duur, maar misschien zou het wel eens geen kwaad kunnen om ook bij financiële transacties wat meer begrip van het (financiële) model te hebben en wat vaker na te denken over de gewenste nauwkeurigheid. In ieder geval zal dit de nachtrust van de belegger aanzienlijk verbeteren.

Jan W. Veltman

Reageren? jan.w.veltman@technology2success.nl

